

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **T. D. (D.)**

uniewinnionego od czynów z art. 212 § 1 i 2 k.k. oraz art. 216 § 1 i 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 25 marca 2026 r.

wniosku pełnomocnika oskarżycieli prywatnych

o wyłączenie sędziego Ryszarda Witkowskiego od udziału w sprawie II KK 79/26

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1

Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

**wyłączyć sędziego Ryszarda Witkowskiego od udziału w
sprawie o sygn. akt II KK 79/26.**

UZASADNIENIE

W zawisłej przed Sądem Najwyższym sprawie o sygn. II KK 79/26, pełnomocnik oskarżycieli prywatnych A. W. i T. W. w dniu 12 marca 2026 r. złożyła wniosek o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu tej sprawy sędziego Ryszarda Witkowskiego.

Uzasadniając swoją inicjatywę wskazała, że rozpoznanie złożonej przez nią kasacji przez sąd z udziałem sędziego Ryszarda Witkowskiego, powołanego na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie

ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej w tekście ustawa o KRS z 2017 r.), w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka będzie naruszało art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), a wydane przez tak ukształtowany sąd orzeczenie, wobec uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, będzie dotknięte wadą mającą postać bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Odwołała się do faktu orzekania wymienionego sędziego w Izbie Dyscyplinarnej i jego przeniesienia w niekonstytucyjnej procedurze do Izby Karnej, wskazując również szereg orzeczeń Sądu Najwyższego wyłączających Ryszarda Witkowskiego od orzekania w sprawach kasacyjnych, skargowych i wznowieniowych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Złożony w niniejszej sprawie wniosek pełnomocnika oskarżycieli prywatnych o wyłączenie od udziału w niej sędziego Ryszarda Witkowskiego jest zasadny w sposób oczywisty.

Sąd Najwyższy w tym składzie podtrzymuje pogląd o konieczności wyłączenia od rozpoznawania spraw zawisłych w Sądzie Najwyższym, osób powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą o KRS z 2017 r., z uwagi na to, że wydanie orzeczenia z udziałem takiej osoby skutkowałoby wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [zob. pkt 1 uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-2110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7)].

Co więcej, niewyłączenie wymienionego sędziego od udziału w rozpoznawaniu spraw kasacyjnych na gruncie regulacji traktatowych daje podstawę do rozważania takiej okoliczności jako naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC, na co wskazują liczne orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka - ETPCz (zob. wyroki – z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce* [skarga nr 43447/19], z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce* [skargi nr 49868/19 i 57511/19], z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma sp. z o.o.*

przeciwko Polsce [skarga nr 1469/20], z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], *Grzęda przeciwko Polsce* [skarga 43572/18] oraz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce* [skarga nr 50849/21]) oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (zob. np. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19, z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718/21 i z dnia 4 września 2025 r., C-225/22), co w konsekwencji może spowodować odpowiedzialność finansową Rzeczypospolitej Polskiej w wypadku wniesienia i to z większym niż duże prawdopodobieństwem, skutecznej skargi opartej o zarzut naruszenia przepisów konwencyjnych.

Niebagatelne znaczenie mają również – co zasygnalizowała w swoim wniosku pełnomocnik – okoliczności, które skutkują obecnym orzekaniem przez sędziego Ryszarda Witkowskiego (wcześniej prokuratora) w Izbie Karnej i to poczynając o sposobu powołania go do mającej charakter sądu specjalnego Izby Dyscyplinarnej w nietransparentnej procedurze w 2018 r., a następnie przeniesienia – po likwidacji Izby Dyscyplinarnej w 2022 r. – do legalnej Izby Sądu Najwyższego decyzją osoby pełniącej funkcję Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, w sposób stanowiący ominięcie wymogów określonych w art. 179 Konstytucji RP.

Sąd Najwyższy w tym składzie uznaje więc za uzasadnione stwierdzenie, iż akty nominacji na stanowiska w Izbie Dyscyplinarnej, która od początku zasadnie traktowana była jako organ niespełniający konstytucyjnego i konwencyjnego wymogu sądu niezależnego i bezstronnego „ustanowionego ustawą” (zob. powołane już wyżej: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. oraz wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce*), podjęte przez Prezydenta RP wyłącznie w ramach konkursu na stanowiska w tej Izbie, nie obejmują powołania do każdej innej Izby Sądu Najwyższego i tym samym nie wywołują skutków związanych z takim powołaniem. Wadliwość pierwotnego powołania, niezależnie od intencji ustawodawcy, który w nowelizacji ustawy o Sądzie Najwyższym z 2022 r. usunął istniejące dotąd formalne ograniczenia w przenoszeniu sędziów tej Izby, nie mogą prowadzić do usankcjonowania tej pierwotnej wady, a tym bardziej uprawniać do orzekania w innych Izbach Sądu Najwyższego. Ta pierwotna wadliwość powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w konkursie do Izby Dyscyplinarnej nie

może być również w drodze wtórnych, mających charakter techniczny zabiegów, konwalidowana. Skutek taki (konwalidacja) mógłby zostać osiągnięty wyłącznie poprzez przeprowadzenie prawidłowej procedury powołania i to powołania do prawidłowo ukształtowanego sądu (zob. także w tym przedmiocie postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 października 2023 r., II KK 82/23; z dnia 1 marca 2024 r., II KK 493/22; z dnia 7 marca 2024 r., IV KK 571/23).

Podsumowując, zgodzić należy się z autorką wniosku co do konieczności wyłączenie sędziego Ryszarda Witkowskiego od udziału w prowadzonej w Sądzie Najwyższym sprawie II KK 79/26, gdyż sąd, w którego składzie by uczestniczył, nie spełniałby kryteriów określonych w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 EKPC, natomiast postępowanie prowadzone przez taki sąd dotknięte byłoby bezwzględną przyczyną odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Z tych wszystkich względów postanowiono jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]